

**(PATRIMONI) El molí dels Frares de Sant Vicenç dels Horts**

# La recuperació d'un molí medieval

El molí dels Frares està situat a Sant Vicenç dels Horts (Baix Llobregat), al polígon que porta el seu nom. L'any 2000 l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, amb el suport de l'Oficina de Patrimoni de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, va endegar les tasques per a la recuperació de l'edifici, que presentava un estat d'abandonament total. Com a primer pas, l'empresa Arqueociència Serveis Culturals SL en va dur a terme un estudi històric i arqueològic. A partir d'aquí es va poder dibuixar l'evolució històrica i arquitectònica de l'edifici, a més de constatar-se el bon estat de conservació de molts dels elements del molí. Aquest fet va motivar que a finals de l'any 2003, un cop acabades les obres de rehabilitació de la part superior de l'edifici, es planegés ja la recuperació del molí amb finalitats de caire cultural i pedagògic. Actualment, un cop finalitzada una campanya de sondejos arqueològics previs, s'ha iniciat ja la redacció d'un projecte de rehabilitació i recuperació de l'espai.

La primera notícia històrica del molí la trobem el 1370, quan el monestir de Sant Pau del Camp intercanvia uns béns amb la família Clescari; entre els béns que passen a Sant Pau del Camp s'inclou el molí de Sant Vicenç dels Horts.

**CONSTRUCCIÓ MEDIEVAL**

Amb eines arqueològiques hem determinat que el molí s'hauria edificat el segle XIII, tant per les característiques arquitectòniques, com pels resultats de l'excavació. El molí fou propietat del monestir de Sant Pau del Camp fins que el 1583 va passar a les mans del monestir de Montserrat, per tornar a Sant Pau del Camp el 1723. Fins aquest darrer canvi de



propietat el molí funcionava amb tres moles i es mantenia tota l'estructura tal i com s'havia construït inicialment.

A més de l'espai corresponent a la sala de les moles (que estava en un nivell semisoterrat), el conjunt disposava d'una bassa (encara avui conservada) que abastia de l'aigua necessària per fer funcionar els mecanismes (les moles) i d'un pis superior on vivia el moliner (aquest espai superior va ser substituït en obres posteriors, ja al segle XIX). Un cop el molí va retornar a Sant Pau del Camp es va fer un seguit d'obres i adaptacions de l'espai a les noves necessitats de producció. Es va passar de tres a dues moles, i es va apujar el nivell de circulació de l'espai, fet que provocà que les dues espitlleres situades al mur de façana es tapiessin.

L'any 1855, amb les desamortitzacions de béns eclesiàstics per part d'Isabel II, el molí passà a mans privades. Aquest fet va suposar també un seguit de reformes, entre elles el pas del molí de dues a tres moles. També es va construir una masia de nova planta, que substituïa l'antiga

construcció que funcionava com a casa del moliner. El molí va deixar de funcionar com a tal al començament del segle XX i es va abandonar a mitjans del mateix segle, fins esdevenir finalment propietat de l'Ajuntament.

Un cop finalitzades les tasques específiques en el projecte que s'està redactant, es podrà apreciar la totalitat de la façana baixmedieval del molí, amb les obertures originals encara conservades (espitlleres, sortida dels carcabans i finestres); també, a l'exterior, es recuperarà la bassa.

En accedir a l'interior, es podrà veure l'espai tal i com va ser concebut en la baixa edat mitjana, i també els elements i mecanismes que feien funcionar el molí. Per acabar volem destacar que l'objectiu final del projecte serà, a banda de recuperar l'edifici, permetre conèixer millor el funcionament d'aquest element tan important dins dels processos de producció agrícola de l'època.

**Gemma Caballé i Crivillés**  
Arqueòloga i directora de la intervenció